

SCHAKEN

VARIA

door
Hans Böhm

Teletekst viert haar 45e jaar. En nog steeds kijken we dagelijks even naar nieuws en sport op dit medium. Een indrukwekkende prestatie sinds de invoering van hipper media. Maar wat een andere tijd was dat: 1980. Tijdens de WK's Karpov - Kasparov in 1984 en 1985 stond Teletekst aan bij competitiewedstrijden en volgden alle schakers tussen de eigen partijen door bijna live de grote gevechten. Dat was nog niet zo makkelijk want de symbolen die de stukken moesten voorstellen waren heel apart. Een blokje voor een pion en letters voor de stukken. Vanaf de oprichting verzorgde ik zo'n vijftien jaar wekelijks een schaakopgave. Op een Teletekstpagina staat een beperkt aantal letters en daarin moest zowel de nieuwe opgave als de oplossing van de vorige week. De kunst was om met die beperking toch een boeiend vraagstuk voor te leggen. Sleutelzetten komen dan goed van pas. Bijvoorbeeld

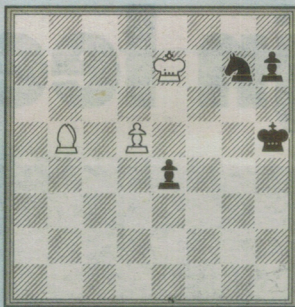
Diagram 1

Wit speelt en wint

Een studie van Ernest Pogosyants, grootmeester in eindspelstudies.

**1.Kf6 Kh6 2.d6
Pe8+3.Lxe8 e3 4.d7 e2**

Er was geen ruimte voor zo'n voorspel inclusief de varianten, dus begonnen we

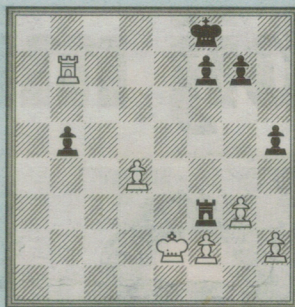
hier voor Teletekst-schaakliefhebbers.

5.d8P! e1P!

Want na 5...e1D wint wit met 6.Pf7+ Kh5 7.Pe5+. Door paardpromotie heeft zwart f3 onder controle.

**6.Pc6! Pg2 7.Pe7 Pe3
8.Pg8 mat.**

Het beroemde **schaakcafé 't Hok** in Amsterdam (sinds 1973) is permanent gesloten. Een klap voor spelersslaafden, hadden ze maar meer moeten bestellen. Het was altijd een vrolijk samenzijn van kaarters, backgammonspelers, schakers en een enkele go-er. Er hing een televisie boven de bar zodat sportwedstrijden luidrechtig konden worden meebeleefd. Het was de tijd dat Jan Timman en ik een studentenflat in Amsterdam-Noord hadden als uitvalsbasis voor een reislustig leven. Amsterdam was een rustpunt. In 't Hok zaten tussen de liefhebbers ook goede schakers: Kick Langeweg en Robbie Hartoch zaten veel te kaarten, Hans Ree en Tim Krabbé wilden wel wat vluggeren zeker als

een buitenlandse grootheid op bezoek kwam, zoals Walter Browne. Het samenzijn verliest terrein, het thuis spelen is populair. Toch zou het een groot verlies zijn als dit soort plekken, zoals ook dorpscafés, langzaamaan verdwijnen. Uitbaters zullen op deze trend moeten anticiperen, op wat voor manier dan ook.

NOS-journaallezer Harmen Siezen is overleden, hij deed dat werk sinds 1975. Het was de tijd dat WK's schaken bij het Journaal veel aandacht kregen. In de studio stond een demonstratiebord, zo'n mooie grote waar je met grootse gebaren de strategische lijnen kon aangeven. En ook al waren Harmen en Joop van Zijl en Noraly Beyer geen schakers, toch kwamen ze even los van de vaste teksten en dachten echt mee. Het was allemaal live in die tijd en we konden niets voorbereiden of oefenen. Toch bewaar ik warme herinneringen aan die uitzendingen met spontane

reacties van begrip of onbegrip. En soms een verrassende vraag of een vrolijke lach.

Het **WK-vrouwen** is in volle gang. Van 1950 - 1991 domineerden Russische vrouwen maar vanaf 2016 komt de kampioene uit China. Wenjun Ju en Zhongyi Tan speelden in 2018 al om de titel en nu weer. Er worden 12 partijen gespeeld (de laatste 20 april): de eerste 6 partijen in Shanghai en de tweede helft in Chongqing (meer inwoners dan in Nederland). De eerste vier partijen leverden geen grote gevechten op. Een beetje touwtrekken met technische stellingen. De stand is nog in evenwicht, twee remises en beiden wonnen een keer.

Diagram 2

Z. Tan - W. Ju, tweede partij.

Een technische stelling die wit moeiteloos verzilverd:

**38.Ke2 Tf5 39.Ke3 h5
40.f4 Ke8 41.Ke4 Tf6
42.Txb5 g6 43.d5 Ta6
44.Ke5 f6+ 45.Kd4 Ta2
46.Kc5 Txb2 47.Tb8+ Kd7
48.Tb7+ Kc8 49.Tg7 g5
50.f5 h4 51.gxh4 gxh4
52.Th7 h3 53.Kd6 Kb8
54.Kd7 Kb7 55.d6 Kb6
56.Kd8 Th1 57.d7 h2 58.Th3
Kb7 59.Tb3+ Ka7 60.Tb2
Ka6 61.Te2 Kb7 62.Ke7** en zwart gaf op.

Alles is nog mogelijk bij dit WK maar het is geen prioriteit op Teletekst, in 't Hok of bij het Journaal.